

BESLUTNING OM Å NEKTE EN PERSON MEDLEMSKAP I ET IDRETTSLAG

Veileder

NORGES
IDRETTSFORBUND

Veiledning til beslutning om å nekte en person medlemskap i et idrettslag

Utarbeidet av NIFs juridiske avdeling januar 2024

1. Innledning

Styret i et idrettslag kan i særlige tilfeller nekte en person medlemskap i idrettslaget. Dette følger av NIFs lov § 10-4 (3). Idrettsstyret har vedtatt egne saksbehandlingsregler som gjelder for denne type beslutninger, se pkt. 2 under.

Denne veiledningen skal hjelpe idrettslagene med å vurdere om en person kan nektes medlemskap, og gi veiledning for hvordan en prosess bør gjennomføres i perioden fra vedtak vurderes fattet, og til en eventuell klagebehandling er avsluttet. Idrettslag som vurderer å nekte en person medlemskapet i idrettslaget kan også søke råd hos idrettskretsen, se pkt. 11 under.

Saker om nektelse av medlemskap vil ofte kunne inneholde personopplysninger og det er viktig å ivareta hensynet til personvernet til søker og andre som ev. blir omtalt i dokumenter, se pkt. 11 under.

Saker som gjelder nektelse av opptak i et idrettslag, må både følge de generelle kravene til forsvarlig saksbehandling, se pkt. 11 under, og de særlige kravene som fremgår av saksbehandlingsreglene, se pkt. 2 under.

2. Ordlyden

«Til § 10-4. Medlemskap i idrettslag

(1) For at en person skal opptas i et idrettslag må vedkommende:

a) akseptere å overholde idrettslagets og overordnede organisasjonsledds regelverk og vedtak,

b) ha gjort opp eventuelle økonomiske forpliktelser til idrettslaget og andre organisasjonsledd i NIF.

(2) Medlemskap i idrettslag er først gyldig fra den dag kontingent er betalt.

(3) Styret i et idrettslag kan i særlige tilfeller nekte en person medlemskap. Før treffes, skal personen gjøres kjent med bakgrunnen for saken og gis en frist på 2 uker til å uttale seg. Vedtaket skal være skriftlig og begrunnet samt informere om klageadgang. Vedtaket kan påklages til idrettskretsen innen 3 uker etter at det er mottatt. Klagen skal sendes til idrettslagets styre, som eventuelt kan omgjøre vedtaket. Dersom vedtaket opprettholdes, sendes klagen til idrettskretsen innen 2 uker. Etter anmodning fra idrettslaget, idrettskretsen eller klager, kan Idrettsstyret flytte klagebehandlingen til en annen idrettskrets. Dersom klager gis medhold, kan idrettslaget påklage avgjørelsen til Idrettsstyret innen 2 uker etter at idrettslaget har mottatt kopi av avgjørelsen. Klagen sendes til idrettskretsen.»

3. Når kan et styre nekte en person medlemskap i idrettslaget?

Et idrettslags adgang til å nekte en person medlemskap etter søknad ble lovfestet på Idrettstinget 2011. Vedtaket bygget på en lovfesting av tidligere ulovfestet rett, og Idrettsstyret begrunnet lovfestingen med følgende:

«Det avgjørende må være om et opptak av enkeltmedlem vil kunne hindre at idrettslaget skal kunne realisere sitt formål og å kunne drive forsvarlig organisert aktivitet. Dersom den opptakssøkendes handlinger og adferd er av en slik art at det kan true foreningsforholdet og det kollektive formål knyttet til fellesskap, glede og idrettsutøvelse som den idrettslige virksomheten bygger på, vil det foreligge saklig grunn for nektelse».

Videre uttalte Idrettsstyret:

«Det samme gjelder der den opptakssøkendes nærstående handlinger og adferd er av samme art. I slike tilfeller skal det imidlertid mer til for å nekte medlemskap fordi man skal legge vekt på annet enn medlemmets egne handlinger».

Hensyn til sikkerhet kan f.eks. være et relevant forhold, for eksempel innen skyting, bueskyting og kampsport. Dersom en person er fradømt retten til å eie våpen, eller har voldsdommer, kan det være en saklig grunn til å nekte medlemskap. Det kan også være at vedkommende tidligere har vært medlem av det samme idrettslaget og at idrettslaget har negative erfaringer med søker i perioden vedkommende var medlem, som idrettslaget mener gir saklig grunn til å nekte opptak i idrettslaget.

4. Nærmere om nektelse av medlemskap

4.1 Innledning

Et medlemskap kan nektes når det foreligger «saklig grunn». Dersom idrettslaget er i tvil om det foreligger tilstrekkelig grunnlag for å nekte noen medlemskapet, kan idrettslaget søke råd hos idrettskretsen, se pkt. 11 under.

Saker som gjelder nektelse av medlemskap i et idrettslag, må både følge de generelle kravene til forsvarlig saksbehandling, se pkt. 11 under, og de særlige saksbehandlingskrav som gjelder for denne type beslutninger, se pkt. 2 over.

4.2 Dokumentasjon

Dersom styret skal nekte en person medlemskap, bør grunnlaget for vedtaket kunne dokumenteres. Etter personvernlovgivningen vil enhver kunne stille spørsmål til idrettslaget blant annet om hvilke opplysninger idrettslaget har registrert om seg selv, og hvor opplysningene er hentet fra. Se pkt. 11 under. Dersom det besluttes at en person skal nektes medlemskap, bør styrets dokumentasjon av prosessen være god nok til å vise at vilkårene etter § 10-4 (3) er oppfylt. Se nærmere nedenfor i pkt. 5 om hvordan styret bør gå frem i slike saker.

4.3 Avveining mellom idrettslagets behov og medlemmets behov

Å inneha medlemskap i et idrettslag gir rettigheter og plikter. Derfor må styret alltid foreta en avveining mellom det aktuelle medlemmets behov for medlemskap i idrettslaget og idrettslagets behov for å nekte medlemskap. Det er styrets ansvar å

sørge for at idrettslagets behov og hensynet til de øvrige medlemmer ivaretas. Idrettslaget er en forening som skal tilrettelegge for aktivitet for egne medlemmer, og må kunne realisere sitt formål. En persons opptreden kan vanskeliggjøre idrettslagets virksomhet og formål, f.eks. hvis personen vanskeliggjør styrets eller ansattes arbeid, gjør det krevende å få andre medlemmer til å stille som kandidater til verv, eller opptrer på en slik måte at andre ikke ønsker å delta i idrettslagets aktiviteter.

5. Hvordan skal idrettslaget gå frem for å nekte en person et medlemskap?

Saksbehandlingsreglene inneholder bestemte krav til hvordan en slik sak skal behandles. I tillegg kommer et generelt krav til at saken skal være forsvarlig behandlet samt øvrige krav etter NIFs lov, som krav til flertallsvedtak ved styrebehandling, habilitet osv. Det er viktig at styret sørger for god og forsvarlig saksbehandling som sikrer at saken er godt opplyst og at den berørte personen får formidlet sitt syn på saken før en beslutning fattes.

- Krav om styrebehandling

Det er bare idrettslagets styre som kan fatte vedtak om å nekte noen et medlemskap i idrettslaget. Styret kan ikke delegerer denne myndigheten til en ansatt, et gruppestyre, eller til et eller flere av styremedlemmene, men kan f.eks. utnevne en eller flere personer, også styremedlemmer, til å forberede en sak for styret om å nekte en person medlemskapet.

Beslutningen skal fattes i et styremøte, og vedtaket krever alminnelig flertall av de avgitte stemmer. Vedtaket med begrunnelse må fremgå av styreprotokollen. Det er viktig å huske på personvernet, og styret bør vurdere om saken skal unntas offentlighet. Se pkt. 11 under.

- Rett til å uttale seg før beslutningen fattes

Dersom styret mener det foreligger forhold som tilsier at nektelse av medlemskap må vurderes, skal styret informere vedkommende om hvilken avgjørelse styret vurderer å treffe, og grunnlaget for en mulig avgjørelse. Søker skal gis en frist på minst 2 uker til uttale seg.

Både av hensyn til en effektiv saksbehandling, og for å skape forutsigbare rammer for medlemmet, bør styret være tydelige i sin kommunikasjon mht. når de anser saken som klar for å styrebehandles, slik at sluttstrek for ev. nye uttalelser fra medlemmet kan settes og saken kan tas opp til behandling.

- Habilitet

Styret må alltid vurdere egen habilitet, og eventuelt innkalle varamedlemmer for å erstatte inhabile styremedlemmer. Habilitetsreglene fremgår av [NIFs lov § 2-8](#). NIF har også utarbeidet en egen [veileder](#) om habilitet.

Dersom idrettslaget vurderer å nekte søker medlemskap som følge av en konflikt mellom idrettslaget og søker, gjør ikke dette styremedlemmene inhabile til å behandle saken. Et styre er en representant for idrettslaget og det faktum at styret har vært involvert i konflikten i kraft av å være idrettslagets styre, er normalt ikke nok til at det foreligger inhabilitet. Dette kan stille seg annerledes dersom det i håndteringen av konflikten oppstår en personlig konflikt mellom ett eller flere av

styremedlemmene og søker. I så fall bør styret vurdere om dette gjør dette/disse styremedlemmene inhabile. Når styret behandler spørsmålet om et styremedlems habilitet, må vedkommende fratse styrets behandling av saken, men har rett til å uttale seg om habilitetsspørsmålet før vedkommende forlater styremøtet.

Dersom idrettslaget ikke finner svar på spørsmål i [veilederen](#) til § 2-8, kan idrettslaget få veiledning fra idrettskretsen, se pkt. 11 under.

- Om saken bør unntas offentlighet

Avhengig av sakens karakter, bør det tidlig vurderes om styrets behandling av saken bør unntas offentlighet. En sak som er unntatt offentlighet, må ha en egen styreprotokoll som ikke offentliggjøres, men det bør fremkomme i den offentlige møteprotokollen at styret har behandlet en sak unntatt offentlighet, og saksnummer på den aktuelle saken bør fremgå av den offentlige protokollen. Før styret beslutter om saken skal unntas offentlighet, bør alltid berørte personers syn på en eventuell offentliggjøring innhentes. Se pkt. 11 under.

- Krav til underretning om vedtaket

Styret skal sende vedtaket til søker så snart som mulig etter at vedtaket er fattet. Dette bør skje senest 1 uke etter at vedtaket er fattet. Samtidig med oversendelsen av vedtaket skal det skriftlig opplyses om at søker kan påklage styrevedtaket til idrettskretsen, og at fristen for å klage til idrettskretsen er tre uker fra vedtaket ble mottatt.

- Styret skal vurdere saken på nytt

Styret kan når som helst omgjøre sitt eget vedtak, uavhengig av om vedtaket påklages eller ikke. Det kan f.eks. være at det er kommet nye opplysninger i saken som gjør at styret ikke lenger ønsker å nekte personen medlemskap.

Dersom søker klager, må styret alltid vurdere om det er kommet nye momenter i saken som gjør at vedtaket bør endres. Om styret ikke finner grunnlag for å omgjøre vedtaket, skal saken oversendes til idrettskretsen.

6. Styrets oversendelse av klagen til idrettskretsen

Dersom medlemmet klager til idrettskretsen, skal styret oversende følgende dokumenter til idrettskretsen:

- Styrets vedtak med eventuelle vedlegg for å dokumentere idrettslagets behandling av saken
- Medlemmets klage på vedtaket
- Styrets vurdering av klagen

Dokumentene kan inneholde personopplysninger, og det er viktig å ivareta personvernet, se pkt. 11 under. Idrettslaget må avklare nærmere med idrettskretsen hvordan dokumentene skal oversendes for å sikre at personopplysninger mv. håndteres trygghende.

Klager skal få kopi av oversendelsen til idrettskretsen, slik at klager blir kjent med de dokumenter idrettskretsen får oversendt, og får mulighet til å forberede et eventuelt

tilsvar med eventuelt supplerende dokumentasjon. Idrettskretsen bør gi klager en frist til å kunne gi ev. innspill til styrets vurdering av klagen, presisere at det etter fristen ikke lenger vil være mulig å fremsende ytterligere informasjon uoppfordret. Idrettskretsens ansvar for å sørge for sakens opplysning forutsetter imidlertid at idrettskretsen alltid må kunne be om ytterligere opplysninger fra både klager og idrettslaget, dersom kretsen mener det er nødvendig.

7. Flytting av klagebehandlingen til en annen idrettskrets

Idrettskretser kan overprøve beslutninger om nektelse av medlemskap som fattes av idrettslag. I mange situasjoner vil en idrettskrets allerede ha bistått idrettslaget i prosessen. Rollen som klageinstans forutsetter objektivitet og uavhengighet. Idrettskretsen må alltid vurdere om de som skal forberede eller fatte vedtak i saken er habile. Dersom det foreligger inhabilitet blant de ansatte som forbereder saken, eller har fått fullmakt til å fatte vedtak, må saksforberedelsen eller vedtaket løftes til deres overordnede for beslutning, eventuelt til kretsstyret.

Det er anledning både for idrettslaget, idrettskretsen og klager å anmode Idrettsstyret om at klagebehandlingen flyttes til en annen idrettskrets. Myndighet til å beslutte å flytte klagebehandlingen er delegert fra Idrettsstyret til NIFs generalsekretær.

Anmodning om å flytte klagebehandlingen fremsettes til Idrettskretsen, som er ansvarlig for å videreformidle anmodning om flytting av klagebehandlingen. Idrettskretsen sender anmodningen til NIFs generalsekretær på juss@idrettsforbundet.no med eventuelle kommentarer til anmodningen dersom denne er fremmet fra andre enn kretsen selv.

Dersom anmodningen er fra klager eller idrettslaget, bør videreformidlingen skje senest én uke etter at idrettskretsen har mottatt anmodningen. I oversendelsen bør idrettskretsen gi sin vurdering av anmodningen.

8. Idrettskretsens klagebehandling

8.1 Innledning

Idrettskretsen må vurdere om dokumentene idrettskretsen har fått oversendt fra idrettslagets styre er tilstrekkelig, se pkt. 5 over, og etterspørre ev. ytterligere dokumenter.

Idrettskretsen kan velge å enten ta klagen til følge eller fastholde idrettslagets vedtak.

8.2 Hvordan skal idrettskretsen gå frem i klagesaken

Saksbehandlingsreglene inneholder bestemte krav til hvordan en slik sak skal behandles. I tillegg kommer et generelt krav til at saken skal være forsvarlig behandlet samt øvrige krav etter NIFs lov, som krav til flertallsvedtak ved styrebehandling, habilitet osv. Det er viktig at idrettskretsen undergir saken en god og forsvarlig saksbehandling som ivaretar både medlemmets og idrettslagets behov for å få fremmet sitt syn på saken. Et vedtak om nektelse av medlemskap kan oppleves som alvorlig for søker, og kretsen bør derfor sikre at saken er tilstrekkelig opplyst før et vedtak fattes.

Det er ikke et krav om at kretsstyret må fatte vedtak i saken. Kretsstyret kan delegere dette til administrasjonen i kretsen. Dersom vedtaket fattes av kretsstyret, må beslutningen fattes i et styremøte, og vedtaket krever alminnelig flertall av de avgitte stemmer. Vedtaket med begrunnelse må fremgå av styreprotokollen.

Det er viktig å huske på personvernet, og kretsen må vurdere om saken skal unntas offentlighet. Se pkt. 11 under.

Saksbehandler i kretsen ev. kretsstyret må alltid vurdere egen habilitet. Habilitetsreglene fremgår av [NIFs lov § 2-8](#). NIF har også utarbeidet en egen [veileder](#) om habilitet.

Et vedtak i en klagesak om tap av medlemskap skal være skriftlig og begrunnet. Kretsen bør vise til hva idrettslaget har begrunnet sitt vedtak i og hva klager har anført i klagen.

Om det foreligger saklig grunn for å nekte medlemskap kan være skjønnspreget, og det bør generelt vises tilbakeholdenhet med å overprøve idrettslagets vurderinger dersom idrettslaget har sannsynliggjort den faktiske bakgrunnen for vedtaket, og begrunnet behovet for å nekte medlemskap. I slike tilfeller bør klagebehandlingen primært fokusere på om saken har vært undergitt en forsvarlig behandling. Dersom saksbehandlingen har vært forsvarlig, vil det normalt ikke foreligge grunnlag for å gi klager medhold.

Avhengig av sakens karakter, bør det tidlig vurderes om behandlingen av saken bør unntas offentlighet. Se pkt. 11 under.

Kretsen skal sende vedtaket til søker, og idrettslaget, så snart som mulig etter at vedtaket er fattet. Dersom kretsen gir klager medhold skal det samtidig med vedtaket skriftlig opplyses at idrettslaget kan påklage vedtaket til Idrettsstyret og at fristen for å klage til Idrettsstyret er to uker fra vedtaket ble mottatt.

En klage over idrettskretsens vedtak, skal sendes til idrettskretsen. Kretsen må vurdere om det er kommet nye momenter i saken som gjør at vedtaket bør omgjøres. Om kretsen ikke finner grunnlag for å omgjøre vedtaket, skal saken oversendes til idrettsstyret.

Dersom det er kretsstyret som har fattet vedtaket, er det kretsstyret som ev. kan omgjøre vedtaket, med mindre kretsstyret har delegert en omgjøringsmyndighet til administrasjonen i kretsen.

8.3. Kretsens oversendelse av klagen til idrettsstyret

Dersom idrettslaget påklager idrettskretsens vedtak, skal idrettskretsen oversende følgende dokumenter til idrettsstyret:

- Dokumenter idrettskretsen har mottatt fra idrettslaget og klager
- Idrettskretsens vedtak
- Klagen til idrettsstyret
- Idrettskretsens vurdering av klagen

Dokumentene kan inneholde personopplysninger, og det er viktig å ivareta personvernet, se pkt. 11 under.

Idrettslaget skal gis kopi av oversendelsen til idrettsstyret, slik at idrettslaget er kjent med hvilke dokumenter klageinstansen har fått oversendt, og har mulighet til å forberede et eventuelt tilsvarende med eventuelt supplerende dokumentasjon.

9. Idrettslagets klage til idrettsstyret og Idrettsstyrets klagebehandling

Idrettsstyret har delegert myndighet til å beslutte i klagesaker til NIFs generalsekretær. Generalsekretæren skal følge de samme prinsippene for saksbehandling som gjelder for idrettskretsens behandling av klagesaken.

10. Vedtakets ikrafttredelse og virkning

Vedtaket trer ikke i kraft før klagefristen er utløpt, evt. det foreligger et endelig vedtak i saken.

11. Mer informasjon

Se nærmere om personvern på [denne siden](#) («Saksbehandlingsregler etter NIFs lov kapittel 10»), og [denne siden](#).

Se nærmere informasjon om de generelle kravene til forsvarlig saksbehandling på [denne siden](#) («Saksbehandlingsregler etter NIFs lov kapittel 10»).

For kontaktinformasjon til idrettskretsene, se [her](#).